

Spreidstanden over Catalonië

Citation for published version (APA):

Chamon, M. (2017). Spreidstanden over Catalonië. *De Standaard*.

Document status and date:

Published: 09/11/2017

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

opinie & analyse

De Catalaanse kwestie duwt de N-VA in een lastige situatie, zegt **MERIJN CHAMON**. Wil de partij dat de EU tussenkomt of moet Europa zich vooral niet moeien met interne kwesties?

Spreadstanden over Catalonië

MERIJN CHAMON

Wie? Postdoctoraal onderzoeker (UGent).

Wat? Wat verwachten we van de EU? Dat ze apolitiek is of dat ze individuele staten op het matje roept bij interne conflicten?

De Catalaanse kwestie prikt het idee door dat Vlaamse onafhankelijkheid een natuurlijk proces is. © Yves Herman/rtr

Op zichzelf beschouwd is de Catalaanse kwestie, die tot veel hoofdpijn leidt rond het Schumanplein, een non-issue. Het Catalaanse volk is welvarend, geniet een grote autonomie en wordt niet onderdrukt door de Spaanse staat die op internationale indexen over democratie, mensenrechten, persvrijheid, etc. goed scoort. Zonder duidelijk democratisch mandaat en buiten de rechtsstaat om duwt een groep separatisten Catalonië in de chaos. Wat het mandaat betreft, kan Carles Puigdemont verwijzen naar een duidelijke meerderheid van 72 van de 135 zetels voor Junts pel Si (DS 7 november), maar deze vertegenwoordigers 'slechts' 39,6 procent van de uitgebrachte stemmen.

Als deel van de Catalaanse strategie wordt geëist dat de Europese Unie Spanje tot de orde roept. Het Brusselse verblijf van Puigdemont en de media-aandacht die ermee gepaard gaat, komen niet enkel voor de EU ongelegen. Als separatistische partij heeft de N-VA volop sympathie voor het onafhankelijkheidsstreven van een minderheid van de Catalanen. Als volkspartij met regeringsverantwoordelijkheid kan ze het communautaire daarentegen missen als kiespijn. De gebeurtenissen in Spanje leggen daarbij ook de fundamentele incoherenties van haar (diepgevroren) onafhankelijkheidsverhaal bloot.

De Catalaanse kwestie prikt de theorie door als zou de Vlaamse onafhankelijkheid het resultaat kunnen zijn van een België dat 'verdamp't in een zich integrerend Europa. Puigdemont en de zijnen tonen aan dat staten niet de gewoonte hebben om zomaar te verdampen en dat nieuwe staten ook niet

zomaar ontstaan.

Polen en Hongarije

De verdampingstheorie doet ook de vraag rijzen welke Europese Unie we in de toekomst willen. Als 'eurorealistische' partij, die in het Europees Parlement samenwerkt met het Poolse PiS dat thuis de rechtsstaat aan het afschaffen is, pleit de N-VA voor een confederale EU en tegen het doembeeld van een Europese superstaat. Wat een confederale EU zou zijn, is even

Carles Puigdemont en de zijnen tonen aan dat staten niet de gewoonte hebben om zomaar te verdampen en dat nieuwe staten ook niet zomaar ontstaan

duidelijk als wat een (Europese) superstaat moet voorstellen, maar het lijkt toch te suggereren dat de EU zich niet te mengen heeft in de interne aangelegenheden van haar soevereine staten.

Zo argumenteerde de N-VA in 2014 dat het Europees Parlement geen antihomofobieresolutie mag aannemen, aangezien dit een 'aangelegenheid van de staten' is. Terwijl de rechten van holebi's geen Europese zaak zijn, ligt dat klaarblijkelijk anders voor de rechten van Catalaanse separatisten. Minister Jan Jambon vraagt zich

immers luidop af waarom de EU oorverdovend stil blijft over de Catalaanse kwestie. Geopperd wordt dat de Europese reactie heel anders zou zijn als het zou gaan om Polen of Hongarije in de plaats van Spanje. De vraag lijkt voorbarig, aangezien vooralsnog enkel sprake is van een beslissing tot vervolging en de eerlijkheid van het proces of de evenredigheid van mogelijke veroordelingen dus nog niet beoordeeld kunnen worden. Daarbij wordt ook vergeten dat zelfs de Poolse en Hongaarse excessen, die van geheel andere en ernstigere orde zijn dan wat in Spanje gebeurt, jammerlijk genoeg niet geleid hebben tot concrete Europese represailles.

Welke EU?

Wat Catalonië betreft, kan de N-VA bijgetreden worden in haar pleidooi voor Europese inmenging. De EU zou immers een verdere escalatie kunnen voorkomen en zou kunnen bemiddelen tussen de legitieme bezorgdheden van beide kampen. Maar zo'n Europese demarche is onverzoenbaar met een simultaan pleidooi voor een confederale EU. Elke andere eurorealist die niet bevriend is met Carles Puigdemont zou fulmineren tegen de door de N-VA bepleitte 'Europees-superstatelijke inmenging' en het 'eurofederalistische wegvagen van de natiestaat'.

Rest de vraag welke EU we willen. Een apolitieke confederale Unie die zich beperkt tot de interne markt of een politieke unie die het kan en wil opnemen voor de rechtsstaat, fundamentele waarden en de mensenrechten, ook tegen individuele lidstaten in?

KORT & BONDIG

Willen we dan terug naar in het zwart gestreken hemden?

Een goede discussie over de meest succesvolle werkgelegenheidsmaatregel van de voorbije vijftien jaar kan nooit kwaad, maar Ivo Marx (DS 7 november) en Guy Tegenbos (DS 8 november) waren toch wel heel kritisch.

Dat het systeem van de dienstencheques op vele vlakken een succes is en de oorspronkelijke doelstellingen meer dan behaalt, met name de strijd tegen zwartwerk, tewerkstellingskansen voor kansengroepen en de combinatie werk/gezin, kan niemand ontkennen. De maatregel heeft een sterk positief effect gehad op de tewerkstelling van een grote groep hoofdzakelijk kortgeschoolde en langdurig werkloze vrouwen, een groep die het moeilijk heeft op de arbeidsmarkt. Met de snelle digitalisering liggen de tewerkstellingsalternatieven voor vele van hen niet voor het rapen. De dienstenchequesector heeft zich ontwikkeld en geprofessionaliseerd, er is een sectorale dialoog uitgebouwd waarin een volwaardig sociaal statuut is tot stand gekomen.

Het was goed dat de Vlaamse regering met de zesde staatshervorming koos voor stabiliteit en continuïteit. Tegelijkertijd leidde de regionalisering tot een veranderde kosten-batenverhouding. De terugverdieneffecten gaan in de richting van 70 procent. Maar het is wel de federale overheid die de terugverdieneffecten geniet, terwijl de kosten bijna integraal door de regio's worden gedragen.

Is de prijs van de dienstencheque te laag? Dat moet verder onderzocht worden. Maar je moet die prijs wel afwegen tegen die van de alternatieven. Er wordt snel gedacht aan de prijs die wordt betaald voor gelijkwaardige diensten in het zwart, en de stap terug naar het zwartwerk is snel gezet. Bovendien is er concurrentie vanuit een nieuwe hoek. In de platformeconomie richten nieuwe spelers zich ook op huishoudelijke taken. In tegenstelling tot met dienstencheques werken deze mensen tegen een nettovergoeding, zonder sociaal statuut of opleiding.

Pistes voor alternatieve financiering, eventueel binnen derdebetalerssystemen of met flexibele loonpakketten, moeten we verder bekijken. In elk geval zijn de doelstellingen nog actueel. Een volgende Vlaamse regering moet keuzes maken in het belang van de continuïteit van een sector met 900 erkende bedrijven die 90.000 mensen in Vlaanderen tewerkstellen. Laten we de discussie niet afleiden met de gimmick van de bedrijfswagen of de manicure. Deze maatregel is veel te waardevol om het debat erover niet grondig en doordacht te voeren.

PAUL VERSCHUEREN

Directeur Vlaanderen Fedegon, de federatie van de HR-dienstverleners die onder meer de dienstenchequesector vertegenwoordigt.